

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 502

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 8 iunie 2023

SUMAR

Pagina

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Decizia nr. 12 din 31 ianuarie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept..... 2–5

ACTE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

Declarație privind politica sectorială de salarizare a personalului din sistemul național de învățământ și stabilirea unor principii generale în vederea îmbunătățirii statutului personalului didactic, didactic auxiliar și nedidactic din sistemul național de învățământ și valorizarea carierei didactice..... 6–8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 12**

din 31 ianuarie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid-Alina Tudora	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, excepție ridicată de Asociația Composesorală Borșa, județul Maramureș, în Dosarul nr. 11.773/182/2017 al Judecătoriei Bistrița — Secția civilă. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 757D/2019.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 10 noiembrie 2022, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu, și în prezența reprezentantului convențional al autoarei excepției de neconstituționalitate, domnul avocat Bogdan Ioan Tudor Todoran, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul art. 57 și al art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat pronunțarea pentru data de 15 decembrie 2022. La această dată, constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, Curtea, în temeiul art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992, a amânat pronunțarea pentru data de 31 ianuarie 2023, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

3. Prin Încheierea din 15 martie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 11.773/182/2017, **Judecătoria Bistrița — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Asociația Composesorală Borșa, județul Maramureș, într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri de stabilire a penalităților datorate ca urmare a nepunerii în executare a unei hotărâri judecătorești.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia susține că, în cauză, este vorba despre un titlu executoriu nerespectat din anul 2004 și până în prezent, situație care trebuie raportată și la practica Curții Europene a

Drepturilor Omului cu privire la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 1 alin. (1) din Protocolul nr. 1 la Convenție. Învederează faptul că executarea unei hotărâri judecătorești nu poate fi împiedicată, anulată sau amânată pe o perioadă lungă de timp, sens în care face trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, concretizată prin Hotărârea din 28 iulie 1999, pronunțată în Cauza *Immobiliare Saffi împotriva Italiei*, paragrafele 63 și 66, Hotărârea din 7 mai 2002, pronunțată în Cauza *Burdov împotriva Rusiei*, paragraful 34, și Hotărârea din 19 martie 1997, pronunțată în Cauza *Hornsby împotriva Greciei*, paragraful 40, jurisprudență prin care s-a statuat că este responsabilitatea fiecărui stat contractant să creeze un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive care îi revin. Susține, de asemenea, că întârzierea în executarea unei sentințe, imputabilă autorităților care nu furnizează o justificare valabilă în acest sens, aduce atingere dreptului creditorului la respectarea bunurilor sale, drept protejat de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Arată, astfel, că prin Hotărârea din 24 martie 2005, pronunțată în Cauza *Șandor împotriva României*, paragraful 24, și Hotărârea din 19 martie 1997, pronunțată în Cauza *Hornsby împotriva Greciei*, paragraful 41, s-a statuat că dacă administrația refuză sau omite să execute o hotărâre judecătorească ori întârzie în executarea acesteia, garanțiile art. 6 de care a beneficiat justițiabilul în fața instanțelor judecătorești își pierd orice rațiune de a fi.

5. Raportat la cele mai sus menționate, autoarea excepției susține că procedura reglementată de art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă este excesivă pentru un justițiabil care a mai parcurs, anterior, cel puțin două proceduri judiciare în urma cărora a obținut hotărâri irevocabile/definitive, iar în acest context face trimitere la Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin care se stabilește că procedura prevăzută de art. 906 din Codul de procedură civilă este una etapizată. Or, autoarea excepției consideră că instituirea unor proceduri succesive, etapizate, echivalează cu proceduri excesive și ineficiente, care nu sunt conforme cu normele constituționale mai sus menționate și nici cu cele ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și cele ale art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Autoarea excepției face referire la paragrafele 65—69 și 72 din această decizie, apreciind că prin interpretarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție este avantajat tot debitorul care nu poate fi determinat să pună în aplicare hotărâri definitive/irevocabile. Așa fiind, susține că procedura prevăzută de art. 906 din Codul de procedură civilă, în dezlegarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, nu reprezintă un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura executarea sentințelor definitive/irevocabile.

6. **Judecătoria Bistrița — Secția civilă** apreciază că dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă sunt

constituționale și că, în realitate, autoarea excepției a solicitat sesizarea Curții Constituționale „cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și nu în ce privește Decizia nr. 16 din 6 martie 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept”. Prin urmare, în opinia instanței de judecată, Curtea Constituțională urmează să se pronunțe cu privire la dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în sensul de a hotărî dacă dispoziția prin care se prevede că se impune pronunțarea unei noi încheieri prin care să se stabilească suma definitivă datorată cu titlu de penalități este constituțională sau, dimpotrivă, este neconstituțională și executarea silită se poate efectua în baza încheierii pronunțate în temeiul dispozițiilor art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă. De asemenea, Curtea Constituțională urmează să se pronunțe cu privire la termenul de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității, înăuntrul căruia s-ar impune formularea unei cereri de fixare a sumei fixe datorate de debitor cu titlu de penalități, conform paragrafului 68 din decizia precitată.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, înscrisurile depuse la dosar, susținerile avocatului prezent, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 13 aprilie 2017. Potrivit art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă: *„Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere, dată cu citarea părților. Creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlul executoriu, până la stingerea ei completă.”*

11. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, aceste dispoziții contravin normelor constituționale ale art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, ale art. 20 alin. (2) referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și ale art. 44 privind dreptul de proprietate privată.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulată, Curtea învederează faptul că în jurisprudența sa, de exemplu, Decizia nr. 397 din 18 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 739 din 14 august 2020, paragraful 18, s-a reținut că în cadrul controlului de constituționalitate pe care îl realizează asupra dispozițiilor unei legi sau ordonanțe, potrivit prevederilor art. 146 lit. d) din

Constituție și ale art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea poate analiza interpretarea dată unor texte de lege de către instanța supremă în temeiul art. 514—518, respectiv al art. 519—521 din Codul de procedură civilă, referitoare la recursul în interesul legii și sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. În cadrul acestui control, instanța de contencios constituțional trebuie să se circumscrie aspectelor ce vizează respectarea prevederilor Legii fundamentale, astfel că poate analiza atât conformitatea constituțională a conținutului dispozițiilor de lege, așa cum au fost interpretate de instanța supremă, cât și modul în care Înalta Curte de Casație și Justiție a respectat prevederile constituționale în exercitarea atribuțiilor sale ce vizează asigurarea unei practici judiciare unitare.

13. De asemenea, prin Decizia nr. 397 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 532 din 15 iulie 2016, paragrafele 24 și 25, Curtea a statuat că, în exercitarea atribuției prevăzute de art. 126 alin. (3) din Constituție, Înalta Curte de Casație și Justiție are obligația de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, cu respectarea principiului fundamental al separației și echilibrului puterilor, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituția României. Înalta Curte de Casație și Justiție nu are competența constituțională să instituie, să modifice sau să abroge norme juridice cu putere de lege ori să efectueze controlul de constituționalitate al acestora, astfel încât competența Înaltei Curți de Casație și Justiție privind soluționarea recursului în interesul legii este dublu circumstanțiată — numai cu privire la „interpretarea și aplicarea unitară a legii” și numai cu privire la realizarea acestor operațiuni de către „celelalte instanțe judecătorești”. Curtea Constituțională decide asupra constituționalității legilor, în timp ce Înalta Curte de Casație și Justiție, prin intermediul recursului în interesul legii, decide asupra modului de interpretare și aplicare a conținutului normelor juridice. Toate aceste considerente de principiu sunt valabile *mutatis mutandis* și în ceea ce privește critica de neconstituționalitate a unui text de lege interpretat de către Înalta Curte de Casație și Justiție cu prilejul pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, Curtea Constituțională având competența de a se pronunța pe fondul excepției asupra textului de lege în interpretarea dată de instanța supremă.

14. Referitor la dispozițiile art. 906 din Codul de procedură civilă, Curtea subliniază că acestea au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare, în acest sens fiind Decizia nr. 491 din 25 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1033 din 5 noiembrie 2020, Decizia nr. 821 din 10 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 208 din 2 martie 2021, Decizia nr. 525 din 11 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 763 din 26 septembrie 2017, Decizia nr. 624 din 9 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 176 din 5 martie 2019, Decizia nr. 643 din 16 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 18 martie 2019, Decizia nr. 202 din 9 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 562 din 9 iulie 2019, și Decizia nr. 488 din 25 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 943 din 14 octombrie 2020, decizii prin care Curtea a statuat în sensul constituționalității reglementării criticate.

15. În jurisprudența precitată, Curtea a reținut că reglementarea criticată face parte din capitolul IV — *Executarea silită a altor obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face* al titlului III — *Executarea silită directă* din cartea V — *Despre executarea silită a Codului de procedură civilă*. Dispozițiile art. 906, cu denumirea marginală *Aplicarea de penalități*, prevăd la alin. (1) că, dacă în

termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării, debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, acesta poate fi constrâns la îndeplinirea ei, prin aplicarea unor penalități, de către instanța de executare. Potrivit art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă, atunci când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor îl poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu. Alin. (3) al aceluiași articol prevede același caracter definitiv al încheierii pentru situația în care obligația are un obiect evaluabil în bani, când penalitatea prevăzută la alin. (2) poate fi stabilită de instanță între 0,1% și 1% pe zi de întârziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligației. Alin. (4) al art. 906 stipulează că dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere, dată cu citarea părților, iar creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalitate de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlul executoriu, până la stingerea ei completă.

16. Curtea a statuat că finalitatea soluției legislative criticate constă în determinarea debitorului rău-platnic de a executa obligația la care este ținut în temeiul unui titlu executoriu, pe care numai el o poate executa, prin aplicarea unei amenzi civile stabilite pe zi de întârziere până la data executării. Prin exercitarea acestei constrângeri cu caracter pecuniar se urmărește contracararea manoperelor abuzive, tinzând la tergiversarea îndeplinirii obligațiilor asumate de debitor, în vederea asigurării celerității ca exigență imperativă a executării silite. Așa fiind, ar fi illogic și contrar finalității urmărite ca încheierea de obligare a debitorului la plata amenzii civile să fie supusă unor căi de atac. Consacrarea caracterului definitiv al acestei încheieri este deci în deplină concordanță cu finalitatea reglementării, fără ca prin aceasta să se încalce prevederile art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție, întrucât, așa cum Curtea a statuat în mod constant, accesul liber la justiție nu înseamnă accesul la toate căile de atac și deci la toate gradele de jurisdicție, legiuitorul fiind suveran în a limita, pentru rațiuni impuse de specificul domeniului supus reglementării, un atare acces.

17. Curtea a reținut, de asemenea, că potrivit art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, penalitatea va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare, dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării. Prin urmare, debitorul are la îndemână calea contestației la executare pentru înlăturarea sau reducerea penalității stabilite de instanță, caz în care instanța va pronunța o hotărâre care poate fi atacată cu apel, potrivit art. 718 din Codul de procedură civilă. Curtea a subliniat, totodată, că din examinarea reglementării cuprinse în art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă rezultă că posibilitatea înlăturării ori reducerii penalității, pe calea contestației la executare, pentru debitorul care execută integral obligația prevăzută în titlul executoriu și care dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării este un beneficiu acordat de legiuitor debitorului de bună-credință. Acest beneficiu nu constituie însă un drept fundamental al debitorului, ci reprezintă un mijloc de constrângere la îndemâna creditorului în faza executării silite, dreptul protejat de lege fiind titlul executoriu al creditorului, care se bucură de autoritate de lucru judecat.

18. Din perspectiva criticilor formulate prin raportare la Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin care instanța supremă a stabilit că „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu este admisibilă formularea mai multor cereri de fixare a sumei definitive datorate de debitor cu titlu de penalitate”, considerată de autoarea excepției ca reprezentând o dezlegare inedită a legii în viziunea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curtea Constituțională remarcă faptul că prin Decizia nr. 525 din 11 iulie 2017, paragrafele 17 și 18, Decizia nr. 624 din 9 octombrie 2018, paragrafele 20—22, Decizia nr. 643 din 16 octombrie 2018, paragrafele 16—18, Decizia nr. 488 din 25 iunie 2020, paragraful 20, Decizia nr. 491 din 25 iunie 2020, paragrafele 25 și 26, și Decizia nr. 821 din 10 noiembrie 2020, paragrafele 23 și 24, instanța de contencios constituțional și-a susținut argumentele privind conformitatea cu Legea fundamentală a dispozițiilor de lege criticate și prin prisma considerentelor Deciziei nr. 16 din 6 martie 2017, precitată. În acest sens s-a reținut că, având în vedere caracterul specific al executării obligațiilor de a face sau de a nu face, ce au în vedere contribuția esențială a debitorului (spre deosebire de obligațiile de a da, ce presupun predarea unui bun, care, în cazul refuzului executării voluntare, pot fi duse la îndeplinire prin formele executării silite directe sau indirecte), s-a impus necesitatea reglementării unor mijloace specifice de constrângere a debitorului obligațiilor cu caracter personal, *intuitu personae*.

19. Prin Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 30 mai 2012, cu modificările și completările ulterioare, s-a introdus, ca o noutate absolută în legislație, reglementarea unui nou mecanism pentru executarea obligațiilor de a face sau de a nu face, care nu pot fi aduse la îndeplinire prin alte persoane. Așa fiind, prin art. 905 din Codul de procedură civilă (devenit art. 906 după republicarea din 10 aprilie 2015) s-a prevăzut posibilitatea obligării debitorului la penalități de întârziere, ce vor fi încasate de către creditor, acestea reprezentând un mijloc indirect de constrângere a debitorului de a-și îndeplini obligațiile prevăzute în titlul executoriu. S-a consacrat astfel, spre deosebire de vechea reglementare, dreptul creditorului de a folosi orice mijloc legal pentru a-l determina pe debitor să execute el însuși obligația, în natură. Astfel, natura juridică a penalităților este aceea de mijloc juridic de constrângere indirectă pentru asigurarea executării în natură a obligațiilor, acestea putându-se acorda independent de existența unui prejudiciu. Penalitățile nu se identifică cu daunele-interese compensatorii sau moratorii, fiind distincte de acestea prin finalitatea lor juridică, de sancțiune de drept procesual civil aplicată de instanța de executare debitorului pentru a-l constrânge să execute o obligație de a face sau de a nu face care implică un fapt personal, menită să înfrângă rezistența debitorului și care constă în obligarea acestuia la plata unei sume de bani în favoarea creditorului, pe zi de întârziere, fie într-o sumă fixă, fie într-un anumit procent. Atunci când obligația are un obiect evaluabil în bani, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu, întrucât penalitatea are un caracter provizoriu, nu este lichidă și nici exigibilă, încheierea prin care instanța a obligat debitorul la plata de penalități nu este susceptibilă de executare. De aceea legiuitorul a permis creditorului ca, în termen de trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalităților în care debitorul nu își execută obligația, să se adreseze din nou instanței de executare cu o cerere prin care să solicite stabilirea sumei finale pe care debitorul trebuie să o plătească cu titlu de penalitate, cerere asupra căreia instanța se va pronunța prin încheiere definitivă, dată cu citarea părților.

20. Totodată, legiuitorul a permis numai înlăturarea sau reducerea penalităților, pe calea contestației la executare, în condițiile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, fără să prevadă și posibilitatea solicitării succesive a sumei definitive datorate cu acest titlu. Natura juridică a penalităților, scopul reglementării lor, precum și asigurarea realizării efective a dreptului creditorului înscris în titlul executoriu, în corelare cu art. 1.516 și 1.527 din Codul civil și art. 906 alin. (7) din Codul de procedură civilă, conduc spre o astfel de interpretare.

21. Așa fiind, prin decizia precitată, Înalta Curte de Casație și Justiție a subliniat că penalitățile sunt un mijloc juridic lăsat la îndemâna creditorului, reglementat de legiuitor cu scopul de a obține constrângerea debitorului la executarea în natură a obligației cu caracter personal, fără a reprezenta valoarea prejudiciului suferit de creditor. Penalitățile nu au un caracter reparator, nu au drept scop acoperirea prejudiciului suferit de creditor, ci constituie un mijloc juridic de constrângere indirect pentru asigurarea executării în natură a obligațiilor și se pot acorda independent de despăgubirile la care creditorul este îndreptățit în temeiul art. 892 din Codul de procedură civilă, cele două categorii de sume având o natură și o finalitate juridică diferite. Este de subliniat faptul că încheierea pronunțată în condițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă se bucură de autoritate de lucru judecat provizorie doar în ceea ce îl privește pe debitor, deoarece, în cazul acestuia, legiuitorul a prevăzut în mod expres la alin. (5) al aceluiași articol că dacă execută obligația prevăzută în titlul executoriu poate solicita reducerea sau înlăturarea sumei stabilite cu titlu de penalități pe calea contestației la executare, dovedind existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării.

22. Pentru creditor, legiuitorul nu a oferit un mijloc procedural pentru corelarea majorare a sumei deja stabilite, încheierea fiind, pentru acesta, definitivă și executorie potrivit art. 906 alin. (4) și (6) din Codul de procedură civilă, fără a-l lipsi însă de

calea distinctă a solicitării unor despăgubiri pentru acoperirea integrală a prejudiciului în condițiile art. 892 din Codul de procedură civilă și ale dreptului substanțial comun.

23. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să ducă la reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

24. Distinct de cele de mai sus, Curtea apreciază că din cuprinsul reglementării criticate rezultă că legiuitorul a instituit un mecanism coerent și etapizat prin intermediul căruia debitorul unei obligații de a face, ce nu poate fi executată prin altul, să fie constrâns să își îndeplinească obligația utilizând ca factor de coerciție elementul pecuniar, arhitectura acestui mecanism fiind sub forma unor etape ce impun intervenția succesivă a instanței. Prin urmare, nu poate fi primit argumentul potrivit căruia parcurgerea procedurii instituite de art. 906 din Codul de procedură civilă presupune intervale excesive de timp, în condițiile în care norma în cauză jalonează temporar procedura, iar în măsura în care există întârzieri punctuale, dispozițiile procesual civile oferă instrumentele necesare în vederea înlăturării acestora. Curtea apreciază, totodată, că nu poate fi primit nici argumentul potrivit căruia norma legală criticată ar încălca dreptul la un proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, după cum nu se poate reține nici problema vreunei atingeri aduse dreptului de proprietate, în sensul art. 1 alin. (1) din Protocolul adițional nr. 1 la Convenție, în condițiile în care art. 906 din Codul de procedură civilă, în ansamblul său, oferă creditorului un mecanism prin intermediul căruia să își poată realiza dreptul prevăzut în titlul executoriu. Mai mult chiar, art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă vine să ofere creditorului un drept suplimentar, dându-i acestuia posibilitatea să se bucure de o sumă de bani suplimentară unui eventual prejudiciu suferit, sumă ce poate fi executată silit.

25. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Asociația Composesorală Borșa, județul Maramureș, în Dosarul nr. 11.773/182/2017 al Judecătorei Bistrița — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Bistrița — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 31 ianuarie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Ingrid-Alina Tudora

ACTE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

DECLARAȚIE

privind politica sectorială de salarizare a personalului din sistemul național de învățământ și stabilirea unor principii generale în vederea îmbunătățirii statutului personalului didactic, didactic auxiliar și nedidactic din sistemul național de învățământ și valorizarea carierei didactice

Având în vedere prevederile art. 38 din Ordonanța de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și art. 5 pct. F lit. d) din Legea nr. 202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 25 lit. f) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta declarație.

Articol unic. — (1) Se aprobă Declarația privind politica sectorială de salarizare a personalului din sistemul național de învățământ și stabilirea unor principii generale în vederea îmbunătățirii statutului personalului didactic, didactic auxiliar și nedidactic din sistemul național de învățământ și valorizarea

carrierei didactice, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta declarație.

(2) Prezenta politică sectorială se aplică în întregul proces de reglementare care vizează salarizarea personalului din sistemul național de învățământ.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

Ministrul educației,
Ligia Deca
Ministrul muncii și solidarității sociale,
Marius-Constantin Budăi
Ministrul finanțelor,
Adrian Căciu

ANEXĂ

DECLARAȚIE

privind politica sectorială de salarizare a personalului din sistemul național de învățământ și stabilirea unor principii generale în vederea îmbunătățirii statutului personalului didactic, didactic auxiliar și nedidactic din sistemul național de învățământ și valorizarea carierei didactice

I. Justificarea unor măsuri privind creșterea salarială din învățământ

Educația reprezintă o prioritate pentru Guvernul României. În acest sens, Programul de guvernare include o serie de obiective strategice în vederea îmbunătățirii și modernizării învățământului românesc, urmate de acțiuni concrete în ultimii ani.

Un pas fundamental a reprezentat elaborarea proiectelor de legi „România educată”. În perioada de elaborare a pachetului legislativ, Ministerul Educației a colaborat cu partenerii sociali.

În perioada 9—29 martie 2023, proiectele de legi „România educată”, respectiv Legea învățământului preuniversitar și Legea învățământului superior, au fost în proces de avizare interministerială, ulterior fiind adoptate de Senatul României, în calitate de cameră decizională, în data de 22 mai 2023.

Atât în context legislativ, cât și din punctul de vedere al preocupărilor curente, îmbunătățirea statutului personalului didactic, didactic auxiliar și nedidactic din învățământul preuniversitar și superior reprezintă o prioritate pentru Guvernul României.

II. Context

Guvernul României a luat, în ultimii doi ani, o serie de măsuri importante în ceea ce privește creșterea nivelului salarizării în sistemul de învățământ:

• Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, care prevede:

— începând cu data de 1 ianuarie 2022, cuantumul brut al salariilor de bază de care beneficiază personalul plătit din

fonduri publice se menținea la același nivel cu cel ce se acordă pentru luna decembrie 2021;

— prin excepție, pentru personalul didactic de predare, personalul didactic auxiliar, personalul didactic de conducere și personalul de îndrumare și control din învățământ, începând cu data de 1 ianuarie 2022 salariile de bază s-au majorat cu 1/4 din diferența dintre salariul de bază prevăzut de Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, pentru anul 2022 și cele din luna decembrie 2021;

• Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2022 pentru completarea art. I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, care prevede:

— începând cu luna august 2022, cuantumul brut al salariilor de bază, soldelor de funcție/salariilor de funcție și indemnizațiilor de încadrare lunară de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice s-a majorat cu 1/4 din diferența dintre salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare prevăzute de Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, pentru anul 2022 și cele din luna decembrie 2021; de această prevedere a beneficiat și personalul didactic, didactic auxiliar și nedidactic din învățământ;

• Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 168/2022 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, care prevede, prin derogare de la prevederile art. 12 alin. (2) din

Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, că în anul 2023, începând cu data de 1 ianuarie 2023, cuantumului brut al salariilor de bază/soldelor de funcție/salariilor de funcție/indemnizațiilor de încadrare lunară de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice se majorează cu 10% față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2022, fără a se depăși valoarea nominală pentru anul 2022 stabilită potrivit anexelor la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare; de această prevedere a beneficiat și personalul didactic, didactic auxiliar și nedidactic din învățământ;

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 45/2023 pentru completarea art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 168/2022, conform căreia salariile personalului nedidactic din sistemul național de învățământ se stabilesc la nivelul salariilor prevăzute în grilele pentru anul 2022 pentru legea-cadru începând cu 1 iunie 2023;

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 53/2023 pentru stabilirea unor măsuri privind salarizarea personalului din sistemul național de învățământ de stat, prin care începând cu data de 1 iunie 2023 au fost majorate salariile de bază:

- a) personalului didactic și personalului didactic auxiliar din cadrul unităților de învățământ preuniversitar și instituțiilor de învățământ superior cu suma 1.000 de lei brut pe fiecare funcție;

- b) personalului didactic auxiliar din cadrul bibliotecilor universitare, precum și pentru celelalte categorii de funcții cuprinse în anexele la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, și care au calitatea de personal didactic auxiliar, conform Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și desfășoară activitatea în sistemul național de învățământ, cu suma de 1.000 de lei brut fiecare;

- c) personalului nedidactic din cadrul unităților de învățământ preuniversitar și instituțiilor de învățământ superior cu suma de 400 de lei brut pe fiecare funcție.

III. Investițiile în infrastructura școlară și universitară

Fonduri europene

- Peste 1 miliard de euro este alocat pentru mobilier și echipamente IT în săli de clasă, laboratoare de informatică, laboratoare de științe, cabinete școlare, cabinete de asistență psihopedagogică, ateliere de practică și săli de sport. Investiția este realizată prin Planul național de redresare și reziliență (PNRR), fiind depuse 2.538 de proiecte de către autoritățile publice locale, urmând ca 5.846 de unități de învățământ să beneficieze de aceste dotări.

- 117 milioane de euro sunt alocate, tot prin PNRR, pentru 1.435 de laboratoare inteligente din cadrul a 1.120 de unități de învățământ de nivel liceal beneficiare.

- 338 de milioane de euro sunt alocate, prin PNRR, pentru dezvoltarea consorțiilor regionale pentru învățământ dual. Vor fi înființate și finanțate cel puțin 2 campusuri destinate învățământului dual în fiecare regiune de dezvoltare.

- 225 de milioane de euro sunt alocate pentru construirea de școli noi sau pentru reabilitarea celor existente, în conformitate cu standardele europene, prin PNRR.

- La nivel național se vor achiziționa aproximativ 3.200 de microbuze școlare electrice, investiția totală alocată fiind de 250 de milioane de euro. Peste 500 de milioane de euro sunt investite pentru reducerea abandonului școlar (rundele I și II din Programul național pentru reducerea abandonului școlar). Bani primii de către unitățile de învățământ pot fi utilizați pentru prevenirea și reducerea abandonului școlar la nivel gimnazial, îmbunătățirea rezultatelor obținute de elevi la evaluarea națională de la sfârșitul clasei a VIII-a și pentru îmbunătățirea tranziției de la învățământul secundar inferior la cel superior.

- Cel puțin 90 de servicii complementare de educație timpurie vor fi înființate prin fonduri PNRR, pentru asigurarea a 4.500 de locuri pentru copii care nu au acces în creșe și grădinițe.

- 124 de creșe de stat vor fi construite prin programul guvernamental „Sfânta Ana” în valoare totală de peste 334 de milioane de euro, derulat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (componenta C15 din PNRR).

Bugetul de stat

- 82 de grădinițe, școli, licee, cămine studențești și instituții de învățământ superior au beneficiat de investiții în valoare totală de peste 450 de milioane de euro pentru consolidarea infrastructurii prin programul derulat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației.

- 102 de creșe de stat au beneficiat de investiții pentru consolidare, în valoare totală de peste 279 de milioane de euro, prin programul derulat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației.

- 14 licee, 15 școli și 2 grădinițe încadrate în clasa de risc seismic I vor fi consolidate, reabilite, modernizate și eficientizate energetic prin Programul național de investiții „Școli sigure și sănătoase” derulat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației. Unitățile de învățământ care beneficiază de investiții sunt din județele București, Bacău, Brăila, Buzău, Dâmbovița, Dolj, Harghita, Ilfov, Iași, Maramureș, Neamț, Olt, Prahova, Suceava, Tulcea, Timișoara, Teleorman, Vrancea și Vaslui.

IV. Cadrul și mecanismele de implementare

Ulterior promulgării proiectelor de legi privind învățământul preuniversitar și superior, vor fi adoptate și implementate o serie de măsuri pentru a sprijini personalul didactic din învățământ și dezvoltarea infrastructurii școlare.

Prevederi în Legea învățământului preuniversitar:

- susținerea cadrelor didactice care ocupă un post didactic în zone defavorizate — ele vor primi o primă de instalare egală cu 5 salarii minime brute pe țară;

- alocarea sumelor necesare pentru a deconta naveta personalului din învățământ din bugetul de stat;

- reducerea normei didactice cu 2 ore săptămânal pentru personalul didactic de predare și de instruire practică cu o vechime în învățământ de peste 15 ani și gradul didactic I — fără diminuarea salariului;

- recunoștința față de personalul didactic care se pensionează: atunci când încetează contractul de muncă, vor primi o primă — echivalentul a două salarii de bază;

- având în vedere responsabilitățile și volumul de muncă al directorilor unităților de învățământ și al inspectorilor, ei vor beneficia de concediu de odihnă suplimentar, conform contractului colectiv de muncă unic la nivelul de sector de negociere colectivă învățământ preuniversitar;

- cadrele didactice care coordonează implementarea proiectelor europene la nivel de unitate de învățământ pot beneficia de o reducere a normei didactice de la 18 la 16 ore/săptămână;

- înființarea Programului național de stimulare a excelenței didactice și a unui fond de premiere pentru activitate suplimentară, la dispoziția directorului (în limita a 2% din fondul de salarii), crescând astfel autonomia școlilor în a recunoaște meritele celor performanți.

Prevederi în Legea învățământului superior:

- instituțiile de învățământ superior vor putea majora salariile de bază în funcție de performanța și specificul activității desfășurate de cadrele didactice, cu încadrare în bugetul aprobat;

- participarea în comisii specifice derulării activităților din cadrul departamentului, școlii doctorale, facultății sau universității va fi inclusă în norma didactică;

- cadrele didactice și de cercetare care se pensionează vor primi, în plus, din bugetul Ministerului Educației, două salarii raportate la ultimul salariu de bază;

• comisiile consultative naționale ale Ministerului Educației vor putea avea în componența lor și câte un membru al federației sindicale reprezentative din învățământul superior de stat cu cei mai mulți membri.

V. Măsuri

1. Prioritizarea dialogului între Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și reprezentanții federațiilor sindicale din învățământ cu privire la grila de salarizare din familia ocupațională subsecventă, ce va fi cuprinsă în viitoarea lege a salarizării; noua lege va avea la bază principiul potrivit căruia salariul de bază al profesorului debutant/asistentului universitar va fi stabilit la nivelul salariului mediu brut pe economie utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat cunoscut

și care reprezintă 23% din maximumul grilei de salarizare din sistemul public. Creșterea salarială pe noua grilă se va face etapizat, prima tranșă de la 1.01.2024 fiind de 40% din creșterea salarială prevăzută de noua lege a salarizării.

2. Stabilirea unei prevederi în contractul colectiv de muncă la nivel de sector „învățământ preuniversitar”, prin care pe perioada concediului de odihnă, precum și pentru zilele de concediu plătit, personalul din învățământ va avea dreptul la o indemnizație de concediu calculată în raport cu numărul zilelor de concediu înmulțite cu media zilnică a salariului de bază și a sporurilor/indemnizațiilor de care beneficiază, potrivit legii, corespunzător fiecărei luni calendaristice în care se efectuează concediu de odihnă

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

